

พระราชบัญญัติ ควบคุมเครื่องอุปโภคบริโภคและของอื่น ๆ ในภาวะคับขัน พุทธศักราช 2488

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล
ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร ลงวันที่ 1 สิงหาคม พุทธศักราช 2487)
ปรีดี พนมยงค์
ตราไว้ ณ วันที่ 1 กุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2488
เป็นปีที่ 12 ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรมีกฎหมายว่าด้วยการควบคุมเครื่องอุปโภคบริโภคและของอื่น ๆ เพื่อให้มีเครื่องอุปโภคบริโภคและสิ่งของต่าง ๆ เพียงพอแก่ความต้องการของประเทศ

จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า พระราชบัญญัติ ควบคุมเครื่องอุปโภคบริโภคและของอื่น ๆ ในภาวะคับขัน พุทธศักราช 2488

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้บังคับได้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์เป็นประธาน ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงเกษตรธิการ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ปลัดกระทรวงมหาดไทยและกรรมการอื่นอีกไม่น้อยกว่าสามนาย แต่ไม่เกินหกนาย ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งมีอำนาจและหน้าที่ตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 4 ให้คณะกรรมการมีอำนาจ

(1) กำหนดเครื่องอุปโภคบริโภคและของอื่นใดที่จะให้อยู่ในความควบคุม เพื่อให้เพียงพอแก่ความต้องการทั่วราชอาณาจักร หรือเฉพาะในเขตท้องที่หนึ่งท้องที่ใด

(2) จัดการปันส่วนในการซื้อ การขาย ตลอดจนการวางเงื่อนไขของการซื้อ หรือการขายสิ่งของที่ควบคุม

(3) กำหนดราคาสูงสุดของสิ่งของที่ควบคุม

(4) สั่งบังคับให้ขายสิ่งของที่ควบคุมตามปริมาณหรือราคาที่คณะกรรมการกำหนด โดยให้ขายให้แก่คณะกรรมการ หรือผู้หนึ่งผู้ใดที่คณะกรรมการกำหนด

(5) สั่งบังคับให้แจ้งปริมาณหรือให้แจ้งสถานที่เก็บ ห้ามซื้อหรือขาย หรือให้ หรือใช้เองหรือยกย้าย หรือเปลี่ยนสภาพสิ่งของที่ควบคุม

(6) วางระเบียบหรือห้ามการส่งออกป็นอกหรือนำเข้ามาในท้องที่ใดท้องที่หนึ่งซึ่งสิ่งของที่ควบคุม

(7) เข้าควบคุมหรือเข้าดำเนินกิจการอันเกี่ยวกับการผลิตหรือการจำหน่ายสิ่งของที่ควบคุม

(8) กำหนดเงื่อนไขและวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้การควบคุมได้ดำเนินโดยสะดวกตามความจำเป็นของเหตุการณ์

มาตรา 5 คณะกรรมการมีอำนาจที่จะแต่งตั้งบุคคลหนึ่งบุคคลใดหรือคณะบุคคลหนึ่งคณะบุคคลใดเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติกรอันอยู่ในอำนาจของคณะกรรมการ ตามมาตรา 4 (2) (3) (4) และ(5) แทนคณะกรรมการได้

มาตรา 6 เมื่อได้มีการจัดการปันส่วนในการซื้อขายเครื่องอุปโภคบริโภคและของอื่น ๆ ที่ได้มีประกาศควบคุมแล้ว คณะกรรมการหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ อาจอนุญาตพิเศษยกเว้น โดยขยายปริมาณกำหนดหรือไม่มีปริมาณกำหนดให้เป็นรายบุคคลได้

มาตรา 7 ให้กรรมการ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ที่คณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ได้แต่งตั้งขึ้น มีอำนาจเข้าไปในสถานที่หรือบ้านเรือนของบุคคลใด ๆ เพื่อตรวจตราเครื่องอุปโภคบริโภคและของอื่น ๆ ที่ได้มีประกาศควบคุมในเวลาทำงานตามปกติ และมีอำนาจสั่งบุคคลใดมาให้ถ้อยคำในเรื่องอันเกี่ยวกับการนั้นได้

มาตรา 8 การซื้อ การขาย เครื่องอุปโภคบริโภคและของอื่น ๆ ที่ได้มีประกาศควบคุมชนิดใดเป็นการค้า คณะกรรมการจะกำหนดให้กระทำ ณ ร้านค้าที่ได้จดทะเบียนพาณิชย์ไว้แล้ว และโดยเจ้าของหรือผู้ที่มีอำนาจจัดการร้านค้านั้น หรือโดยบุคคลหรือคณะบุคคลซึ่งได้จดทะเบียนเป็นผู้ทำการค้าตามที่กระทรวงพาณิชย์กำหนดก็ได้ หรือจะมีการซื้อขาย ณ ที่และโดยบุคคลซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ได้รับมอบอำนาจอนุญาตก็ได้

มาตรา 9 ให้ถือว่าจำนวนเครื่องอุปโภคบริโภคและของอื่น ๆ ที่มีไว้เกินกว่าปริมาณอันจำเป็นที่คณะกรรมการกำหนดเป็นการมีไว้เพื่อการค้า

มาตรา 10 ผู้ฝ่าฝืนประกาศหรือคำสั่งของคณะกรรมการหรือของพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งออกตามความในมาตรา 4 หรือทำการซื้อ หรือขายเครื่องอุปโภคบริโภคและของอื่น ๆ ที่ได้ประกาศควบคุมเป็นการค้าโดยมิได้มีอำนาจและมีได้กระทำ ณ ที่ที่กำหนด อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 8 มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือจำคุกไม่เกินสิบปีหรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา 11 ผู้ใดได้รับอนุญาตให้ซื้อเครื่องอุปโภคบริโภคและของอื่น ๆ ที่ได้มีประกาศควบคุมได้โดยแจ้งว่าจะนำไปใช้เพื่อการใช้งานหนึ่ง หรือโดยรับรองว่าจะปฏิบัติตามเงื่อนไขของคำอนุญาต ซื้อของนั้นแล้วนำไปใช้เพื่อกิจการอื่น หรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขของคำอนุญาต มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือจำคุกไม่เกินสิบปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา 12 ผู้ใดได้รับอนุญาตให้ซื้อของตามบัตรปันส่วนหรือตามที่ทางราชการอนุญาตเพื่อการอุปโภคบริโภคสำหรับตนหรือครอบครัวซื้อของนั้นมาขายให้แก่ผู้อื่น ผู้ขายมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือจำคุกไม่เกินห้าปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา 13 ผู้ใดทำการซื้อ หรือขาย หรือให้บัตรปันส่วนแก่ผู้อื่นทั้งผู้ซื้อ ผู้ให้ ผู้รับ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้า

ร้อยละบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา 14 ผู้ใดมีเครื่องอุปโภคบริโภคและของอื่น ๆ ที่ได้ประกาศควบคุมไว้เพื่อการค้า แต่ไม่ยอมขายเมื่อมีผู้ขอซื้อไปอุปโภคบริโภค และโดยไม่มีเหตุอันสมควร มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือจำคุกไม่เกินสิบปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา 15 ผู้ใดได้รับอนุญาตให้ขายของที่มีการปันส่วนหรือของที่ทางราชการมอบให้เพื่อขาย

- (1) มีของนั้นแต่ไม่ขายให้แก่ผู้ที่ได้รับอนุญาตจากทางราชการให้ซื้อ
- (2) กระทำการใด ๆ จนได้ของจากผู้ที่ได้รับอนุญาตจากทางราชการให้ซื้อมาเป็นของตน
- (3) ช่วยเหลือผู้ที่มีได้รับอนุญาตจากทางราชการให้ซื้อได้ซื้อของนั้นไป หรือ
- (4) กระทำการใด ๆ ให้ของที่มีการปันส่วนหรือของที่ทางราชการมอบให้เพื่อขายแก่ผู้รับอนุญาต ตกไปเป็นของที่อยู่นอกจำนวนปันส่วนหรือนอกจำนวนที่ทางราชการมอบให้

มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือ จำคุกไม่เกินสิบปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา 16 ผู้ใดมีเครื่องอุปโภคบริโภคและของอื่น ๆ ที่ได้ประกาศควบคุม ยักย้าย หรือทำลายหรือเปลี่ยนสภาพซ่อนเร้นปิดบัง หรือใช้อุบายด้วยประการใด ๆ เพื่อมิให้ถูกควบคุมหรือให้ควบคุมได้หากมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือจำคุกไม่เกินสิบปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา 17 ผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งของคณะกรรมการหรือของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการให้ดำเนินการควบคุม ซึ่งได้สั่งตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือจำคุกไม่เกินสิบปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา 18 ผู้ใดขัดขืนหรือฝ่าฝืนคำสั่งของกรรมการ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ที่กรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ได้แต่งตั้งขึ้นในการปฏิบัติตามมาตรา 7 มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือจำคุกไม่เกินห้าปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา 19 พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดปฏิบัติการหรือละเว้นปฏิบัติการในหน้าที่อันเป็นการช่วยเหลือหรือก่อให้เกิดประโยชน์อย่างหนึ่งอย่างใดแก่ผู้กระทำการ หรือกระทำการฝ่าฝืนบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ไม่ว่าด้วยประการใด ๆ มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา 20 เครื่องอุปโภคบริโภคและของอื่น ๆ ที่ได้มีประกาศควบคุมซึ่งเกี่ยวเนื่องกับความผิดให้รับเสีย

มาตรา 21 เครื่องอุปโภคบริโภคและของอื่น ๆ ของราชการไม่อยู่ในบังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 22 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
ควง อภัยวงศ์
นายกรัฐมนตรี

แถลงการณ์

การควบคุมเครื่องอุปโภคบริโภคและของอื่น ๆ ขณะนี้มีกฎหมายควบคุมอยู่แล้ว คือ พระราชกฤษฎีกาควบคุมเครื่องอุปโภคบริโภคและของอื่น ๆ ในภาวะคับขัน พุทธศักราช 2487 พระราชกฤษฎีกานี้ ออกตามความในพระราชบัญญัติมอบอำนาจให้รัฐบาลในภาวะคับขัน พุทธศักราช 2484 การที่ได้ตราพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องอุปโภคบริโภคและของอื่น ๆ ในภาวะคับขัน พุทธศักราช 2488 ขึ้น ก็เพื่อเปลี่ยนวิธีการควบคุมโดยพระราชกฤษฎีกา เป็นวิธีการควบคุมโดยพระราชบัญญัติ ที่ได้ประกาศในพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องอุปโภคบริโภคและของอื่น ๆ ในภาวะคับขัน พุทธศักราช 2488 นี้ แต่ยังไม่ยกเลิกพระราชกฤษฎีกาควบคุมเครื่องอุปโภคบริโภคและของอื่น ๆ ในภาวะคับขัน พุทธศักราช 2487 นั้น ก็เพื่อให้การควบคุมต่อเนื่องกัน พระราชกฤษฎีกาจะบังคับกล่าวจะยกเลิกในภายหลัง เมื่อได้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องอุปโภคบริโภคและของอื่น ๆ ในภาวะคับขัน พุทธศักราช 2488 ครบถ้วนเรียบร้อยแล้ว

ฉะนั้น จึงขอแจ้งให้ทราบว่า การกระทำใด ๆ อันเป็นการฝ่าฝืนพระราชกฤษฎีกาควบคุมเครื่องอุปโภคบริโภคและของอื่น ๆ ในภาวะคับขัน พุทธศักราช 2487 ยังคงเป็นความผิดตามพระราชกฤษฎีกาฉบับนั้นอยู่

กระทรวงพาณิชย์

6 กุมภาพันธ์ 2488